

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ös szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatás:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 12 kr.

Félévre ———— 6 „

Negyedévre ———— 3 „

Egy óra ———— 1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatásban fogadtatnak el.

Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagy-Becskek, 1897.

XXVI. évfolyam, 200. szám.

Csütörtök, szeptember 2.

Lokál-pátriótizmus.

Nagy-Becskek, szeptember 2.

Valamint hazai kulturánknak, hazai iparunknak, kereskedelmünknek s egyáltalán nemzeti fejlődésünknek, vagyoni jólétünknek megőző mérge az a rossz szokás, hogy többre becstüljük a külföld produktumait a magunkénál, hogy a magunk erejét kicsinyelve a külföld erejébe kapaszkodunk s a helyett, hogy az utolsó garasunkat is itthon költenénk el, külföldre visessük, a külföld vagyonát gyarapítjuk; ép úgy vagyunk városunk kulturájával is, ami nebecskerei, ami a miénk az nem jó, nem tetszik, nem kell. Hölgyeink Monaszterly és Kuzmik budapesti czégnél készítették ruháikat, a férfi-divathősök is Budapest szabóitzleteit keresik föl, sőt mi több, egyes nagyobb uri háztartásba még a kávé is Budapestről hozatják. Ahelyett, hogy helyi kulturánkat, helyi iparunkat és kereskedelmünket támogatnánk s ezáltal a magunk erejét gyarapítanánk, másokat gazdagítunk. Tele van a város mű-asztalossal, s mégis minden bevásárlásra Budapestre, Bécsbe mennek a jó becskerekiek. A fővárosi lapok tele vannak reklamos hirdetésekkel, olcsó, tetszetős árakkal s ez megszedíti a közönség nagy részét.

Azt hiszik legtöbben, hogy a fővárosban olcsóbban vásárolhatnak. Meglehet, hogy olcsóbb áron jutnak mindenhez, de nem is ér az az összehevenyészett, imigy-amigy összetakolt munka annyit, ha még olyan szemre való is, mint ami iparosaink szolid munkája, melyet évtizedeken át módunkban volt tanulmányozni és megismerni. Nem az az olcsó munka, a melyet potom áron vesztegetnek, hanem az, amelyik jó, amelyik kitartó és megéri az árát.

Nagy hibát követ el az a becskerei polgár, aki nem itt szerzi be mindazon szükségleteit, melyeket itt beszerezhet;

hanem más városok kulturájának, iparának és kereskedelmének emelésére fordítja pénzét; mert ez által saját városának életerejét gyengíti, saját városának fölvirágzását hátráltatja. Olyan, mint a mostoha gyermek, a ki nem a családi tűzhely szítására hordja a forgácsot, hanem a szomszédba, vagy még annál is messzebb, a hol valami bizonytalan értékű, muló örömmel kecsgetetik.

Az igazi gyermek csak otthon érzi magát jól s csak a családi tűzhelye körül tud igazán fölmelegedni. A becskerekieknek Nagy-Becskek az otthonuk; ez a mi szűkebb hazánk, ennek a gyarapítására kell egy szívvel, egy lélekkel — minden erőnkkel törekedni.

Ha azok a százezrek, melyek városunkból évenként kivándorolnak oly szükségletek vételára fejében, mint a melyeket itthon is ép oly árban, ép oly minőségben be lehetne szerezni, ha nem olcsóbban és jobb előállításban, itthon maradnának, bizonyára nagyobb haladás mutatkoznék városunk kulturájában. Ezt, azt hisszük, mindenkinek be kell látni, senki se vonhatja kétségbe. S hogy mégis sokan vannak, a kik másként gondolkodnak és cselekednek, ezt mi inkább a könnyítésség, a szeszélyesség számlájára írjuk, sem hogy rosszakaratnak, városunk kulturális érdekei ellen irányított merényletnek tulajdonítanánk, noha lényegében s végeredményében az. Lehetnek városunknak olyan polgárai is, akik soha sem gondolták meg jobban, behatóbban, hogy milyen kárára van a városnak, ha elvonják iparától, kereskedelmétől támogatásukat, aképpen vélekedvén, hogy hiszen egy-két kivétel nem tesz különbséget; megélnék azért, ha megélték eddig. Igaz, hogy egy-két kivétel nem dönti meg iparunkat, kereskedelmünket, lehet, hogy meg sem érzi; de ez a védekezés nem illő egy a város javát szívében viselő, lelkiismeretes becske-

reki polgárhoz. Nem arra kell nézni, hogy el lehet-e városunk kulturája egyesek támogatása nélkül; hanem, hogy egyesült erővel, közös jóakarattal mennyivel inkább fokozhatjuk a haladást a jólét felé vezető ösvényen, melyre lépni s a melyen hazafiúi buzgalommal törekedni nemcsak polgári erény, de egyúttal kötelesség is.

Legyünk lokál-pátrióták, tanuljuk és tudjuk becsülni a magunk erejét, tápláljuk a saját kulturánkat, emeljük a saját iparunkat s kereskedelmünket, ezáltal tehetjük nagygyá városunkat. Amit N.-Becskekben megkaphatunk, ne hozassuk Budapestről, annál kevésbbé Bécsből, ami meg van itthon, ne forduljunk azért máshova. Nem irigyeljük mi a főváros gyarapodását, sőt inkább büszkeségünkre szolgál, hogy ha hazánk fővárosa emelkedik, mert hiszen az édes mindannyiunk, a magyar nemzet nagyságát jelenti. De nem lehet az ország közönségének célja a fővárost a vidéki városok rovására emelni. Különben sem vagyunk a cenztralizáció hívei. Valamint a test vérkeringésének központja a szív, azonképpen legyen a főváros az ország szíve, de ne tévesztjük szem elől, hogy hiába törekszünk csupán a szív egészségét, erejét előmozdítani, ha a test többi részét elhanyagoljuk. Mi nagy súlyt fektetünk a vidéki városok fejlődésére. Ha a vidék gyarapszik és erősül, ezáltal az egész ország emelkedik; míg ellenben, ha minden erőnköt a főváros gazdagítására fordítjuk, lesz egy gazdag világvárosunk és egy koldus országunk. Hazánk jólétének, nagyságának alapját a vidéki városok képezik.

Legyünk jó és hű lokál-pátrióták, hassunk minden erőnkkel a saját térszünk, saját városunk gyarapítására, ezáltal hazánk fölvirágztatását mozdítjuk előre.

A „TORONTÁL” tárczája.

Leányhűség.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —
Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

I.
Az októberi hűvös levegőben ott rezgett még a gyászszertartást végző pap utolsó imája, mikor újból megeredt az eső. Finom, apró cseppekben hullott alá s fölzártatta a durva hantokat, a mely alatt imára kulcsolt kezekkel, összeszorított ajakkal aludta örök álmát a jószágos Haller Ádámné.
Néhányan kifeszítették az esernyőjüket, csak Haller Klára maradt közönyös a természettel szemben és úgy nézett előre a semmiségbe merev tekintettel, mintha valami fantóm lebegne előtte, a melynek nem tudja tisztán kivenni a körraját.
Bán Lóránt, a völgyéne, följe tartotta az esernyőjét, hogy össze ne ázzék az a vékony kis leány, de Klára észre sem vette, legalább egy mosdulatával sem árulta el, mintha tudatában lenne annak, hogy ha mással nem, egy hálás tekintettel kell megköszönnie Lóránt szivességét. Csak belemélyedt tekintetével továbbra is a messzeségbe s akkor riadt föl, mikor Lóránt beleakasztotta karját a karjába és sze'iden figyelmeztette, hogy mehetnek már hazafelé.

A klasszikus szép arc, melyet az előbbi merengő tekintet egészen magasztossá tett, most szinte eltorsult attól a csunya ráncától, mely a homlokán támadt. Volt benne egy kis gög, meg bosszankodás is s csak akkor nyerte vissza az arc a régi alakját, mikor a lány hátra tekintett, s unott hangon kérdezte:
— A Lajoska előre ment már?
Hanem azért egy perczig sem kereste öcsösét, a Lajoskát, mert a tekintete, a mint továsiklott a gyászkiéreten, szinte makacs görcsös séggel tapadt a Dénes főhadnagy arczára, a ki az öreg Hallert vezette a kijárat felé.
Az a gögös, hideg tekintet egyszerre szelidde változott s anyyi gyöngédség, néma rajongás volt benne! Az egész csak egy pillanatig tartott, mert azután ismét a régi márványhölgy maradt, a ki nem képes könnyezni az anyja temetésekor.
Lóránt úgy tett, mintha nem venné észre s miközben a kocsija felé vezette a lányt, megadta a feleletet is!
— Itt van a Lajoska előttünk!
A lány, ki érezte a válasz hangjából a gunyt és újra elkomolyodott egy pillanatra, azután a régi lett megint és gondolkodó arocszal tilt a völgyéne mellett a kocsiiban.
A fiu törte meg először a csendet. Lassan, szótagolva beszélt, mintha csak önmagának szólna s közben elkalandozott az ő tekintete is

messze, mintha kerülné az alkalmat, hogy szemébe nézzen a menyasszonyának:
— Szeretnék magával egészen őszintén beszélni Klára, tanuk nélkül; mikor lesz ez lehetséges?
A lánynak olyan közönyös volt az, amit mond, hogy nem is kérdezősködött tovább, hanem azt mondta fagyosan, hidegen:
— Akármikor rendelkezésére állok!
S hátrafordult a kocsijában megnézni, hogy hol jön utánuk a főhadnagy jukkerja.
Azután csend lett újra, csak az eső hullott lassan, csendesen alá, megnedvesítve a földet, az áldott termő anyaföldet.
II.
Bán Lóránt amint odátámasztotta fejét az ablaktáblához, olyanfélét érzett, hogy jó volna most sírni. Sírni keservesen, mint egy makacs iskolás fiu, akit megvertek.
Azán meg szegyelte is egy kissé magát; abban a hiszemben élt, hogy ez a szerep, amelyet hivatta van betölteni, végtelenül neveltséges, mert Klára csöppet sem szereti őtet. Akkor az erdőben a karjai közé vetette magát csupa kacérságból, de az érzés mégsem volt szerelem.
Elvonult újra lelki szemei előtt az egész ismeretségük története, a feledhetlen bái éjszakák, a séták az erdőben s maga is elgondolkodott egy pillanatra:

A hivatalos melléklet nélkül.

HIREK.

Tájékoztató.

Szept. 5. a jegyzői tanfolyam megnyitása
Szeptember 6. Rendkívüli m. közgyűlés.
Szeptember 13. Közigazgatási bizottság.
Október 10. Őszi lövész Nagy-Becskereken.
Október 11. Millenáris bizottság zárulása.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután

— A főispán körutja. Rónay Jenő főispán holnap reggel elutazik Nagybecskerekre, hogy a megszakított hivatalvizsgálatokat 3. és 4-én folytassa. Ezuttal a csenei, párdányi és módosi fősolgabírói hivatalok kerülnek sorra. A hivatalvizsgálatot 7. és 8-án folytatja ő méltósága.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Telbisz György zombolyai polgári iskolai rendes tanítót és okleveles középiskolai tanárt az aradi állami főreáliskolához rendes tanárrá kinevezte.

— Autonomiai választás. A nagyikindai autonomiai választást aug. hó 29-én kezdték meg és 30-án fejezték be. A választás iránt aránylag Kikindán volt a legnagyobb érdeklődés mert Nagy-Kikinda r. kath. szavazói közül többen szavaztak le, mint a három fősolgabírói járásból álló választókerület többi községeiben. Nagy-Kikindán lezavazott összesen 638 választó. A szavazatok közül Rónay Jenő főispánra esett 636 szavazat, Krauszhaarra mindössze 2 szavazat. A választás eredményét hétfőn 6 óra után hirdette ki Dr. Ebner A., főesperes. A jelen voltak lelkes éljenzéssel fogadták a szép, ugy szólnán egyhangú eredményt. Az eredmény kihirdetése után Kasztory János, hitközségi világi elnök a következő üdvözlő táviratot intézte a főispánhoz: „Méltóságos zombori Rónay Jenő főispán urnak Nagybecskereken. A nagyikindai r. kath. hitközség mély tisztelettel üdvözlöi Méltóságodat mint kongresszusi képviselőjét. A főispán az üdvözlő táviratra tegnap a következő távirattal felelt: „Szives figyelmét köszönettel fogadtam.“

A nagybecskereki választó kerületben teljesen befejezték a választásokat. Papp Géza orsz. képviselő, kit tudta nélkül léptettek fel, csupán Nagy-Becskereken kapott 34 szavazatot, a többi választó mind gróf Csokonics Endre v. b. t. t.-ra adta szavazatát. Még pedig:

Nagybecskerek	50
Felső-Musslya	102
Kis-Oross	46
Lászárföld	55
Torda	11
Magyar-Czernya	101
Buzitó	59
Topolya	221
Csösztelek	156

— Csakugyan boldog lettem volna valamikor!

Ugy érezté, hogy akkor boldogabb volt, mikor a néma érzés zárva tartotta az ajkát, s nem volt képes kimondani azt, amit lelke kínos vajudása közben szült meg. Akkor még csak sejtetem volt s olyan kimondhatatlan jó érzés ogtta el, mikor abban az édes bizonytalanságban élt, amely valami a bűvös álomhoz hasonlított inkább.

A rutinizott gavallér, aki már nem hitt a szerelemben, egyszerre csak azt érezte, hogy maga is szerelmes. Nem olyan diák-szerelme volt ez, a milyenen mint valami gyermekbetegségen át kell mindenkinek esnie, hanem az első, az igazi szerelem, amely ha rosszul végződik, egy érzékeny lélek tragédiájának lesz az alapja.

Megvizsgálta a szívét és teljes tudatában volt annak, hogy ugy szereti Klárát, mint még eddig senkit. Hogy miért szereti? arra maga sem tudott magyarázatot adni.

Volt benne valami titokzatos hidegség, a melylyel elriasztotta a fiut néha magától, míg máskor egy kacér tekintetével őrvongóvá tudta tenni. Bán látta, hogy vonzódik hozzá, néha pedig azt képzelte, hogy olyan ür távong kettőjük között, a melyet soha, de soha sem lehet az életben áthidalni.

Olyankor aztán elfogta valam megmagyaráshatlan fájdalmas érzés, a mely

Kis Komlós	171
Grabác	44
Katalinfalva	57
Szt.-Hubert	86
Charleville	78
Soultour	21
Német-Element	68
Mellenceze	16
Csatád	83
Tóba	28
Mollyfalva	40

— A bánáti ágostai evang. esperességi gyűlése. A bánáti ágostai evangélikus esperesség tegnap délelőtt a temesvári evang. templomban előértekezletet tartott, melyet Kramár Béla főesperes által tartott istentisztelet előzött meg. A segítő-intézet előértekezletén egyházi részről Kramár Béla főesperes, világi részről a távol levő Ambrózy Béla báró helyett Hetzel Samu elnököt. Jelen voltak: Kernuch Adolf esperes, Sándorfalva, Zvarinyi Emil esperességi főjegyző, Liebling, Skultéty Sándor Mramorák, Kolényi Emil Istvánölg, Paulinyi Sámuel Antalfalva, Nyacsik András Kis Sémak, Pantyik József Rasicza, Schwalm György Pancsova, Bohus Károly Franzfeld, Kis Kálmán Tót-Arad, Franz Ede Orsova, Chovan Zsigmond Lugos, Doleschall L. Lajosfalva, Jeszenszky Nándor Nagy Becskerek, Róth Béla Ó-Báca, Binder Jenő Birda, Ponyitzky Pal T. Buttyin, Sterba János Torontál Erzsébellak, Zatkai Károly Hertelendfalva, Gresler Gyula Versecz, Soltész Gyula segédszónok Temesvár. Az előértekezlet elintézte a segítő-intézet folyó ügyeit, megválasztotta annak egyházi elnökül Laukó Károly kecskeméti lelkészt és a fősegítő-intézet egyházi elnöki állásra Baltig Frigyes püspököt, világi elnöki állására pedig Radvánszky Béla bárót támogatta szavazatával. Tegnap délután több bizottsági tanácskozás volt.

— Rekvium. Bakalovich Agost nyug. központi fősolgabíró lelki üdvéért ma délelőtt tartották meg a gyászmisét a róm. kath. plébániatemplomban. A templom egészen megtelt közönséggel. A gyászoló család tagjain kívül ott voltak dr. Dellimanich Lajos alispán, dr. Michalovich Ödön arvaszéki elnök, Daniel Ferencz közp. fősolgabíró, Reitter Oszkár rendőrkapitány, báró Hauser főispáni titkár, Lauka Gusztáv tb. főjegyző, Tullics tb. fősolgabíró s a központi fősolgabírói hivatal testületileg, a jegyzői kar képviseletében Hollstein, Vuchetich, Göszl, Kécsi és Molnár jegyzők, s a megyei tisztikar számos tagja. A gyászmisét Szabó Ferencz plébános mondta Raskó és Amschlinger segédlelkészek segédlete mellett.

— Kiszolgált altisztek nyugdíja. A kiszolgált altisztek tudvalevőleg az 1873. t.-cz. idevágó szakasza értelmében állami törvényhatósági állásokra hirdetett pályázatoknál — a mennyiben megfelelő képesítéssel bírnak —

összeszorította a torkát és agyába kergette a vért. Nem tudta ezt az érzést nevének nevezni, de hasonlított az ahhoz a szorongó fájdalomhoz, mely álmában éri néha az embert s a mely ellen vergődve küzd az álmódó. Hasonlít a kétségbeeséshez, a vérkeringés szinte szünetel s az ember nem ura a tetteinek.

Ott az erdőben aztán hirtelen megváltozott minden.

Meglehet, hogy nem is Bánt látta akkor, mikor kimondta azt, hogy: örökké, hanem valaki mást jelent meg lelki szemei előtt, a kiről az imént füzte álmait, azokat a ragyogó, tündér-álmokat s ugy hallgatta a fiu beszédét, mintha annak a hangját hallaná, az ülne mellette s az tartaná kezét a kezében. A vallomása is tán nem Bánnak szólt, hanem a másinak, a ki szebb, derekabb legény, de nem önti szavakba azt, a mit érez.

Hanem azért, mikor Bán másodszor is megkérdezte, hogy:

— Igazán szeret, tiszta szívből? — egészen tudatában annak, a mit mond, felelt rá:

— Tiszta szívből.

S meglehet, hogy a lány szerette is egy kissé, de az a kétkedő, gonosz lélek, mely lefogva tartotta a fiut, sokkal régebben kipusztította már belőle a hitet, semhogy vakon elfogadott volna egy szerelmi nyilatkozatot.

(Vége következik.)

előnyben részesülnek s ha állami hivatalt nyernek el, a katonaságnál eltöltött idejük nyugdíjéveikbe beszámíttatott. A belügyminiszter most félreértések elkerülése végett rendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy a pályázati feltételekben világosan kijelentendő, hogy az esetleg ezen állásokra reft káló altiszteknek a katonaságnál eltöltött ideje nem számíttatik be nyugdíjéveikbe, csak ha állami szolgálatba lépnek.

— Apró zsemlyék. A derék becskereki közönség azon álomban ringatózik, hogy a mi pékmestereink nagylelkűek; hogy a mi pékjeink a liszt árának 30—40 százalékkal való emelése daczára a közönség iránt, rossz napok után táplált háláérzetből nem veszik figyelembe ezen áremelést, és nem adják drágábban a kenyert, és reggelihez való kifliket, zsemlyéket. No már ez igaz és szép tőlük. Hála Istennek megtehetik a mi pékmestereink, mert megsegítette őket az Ur és ismeretlen fogalom nálunk a pékmesterek proletáriusa! Jól bírják magukat mind, egy-kettő háromnak meg van már a saját házacskája, földcsekéje, szóval most már szépen elnézhetnek, míg ismét olcsóbb lesz a kenyér. Igy gondolkozott nálunk a közönség, melynek különben ritkábban van panasza a pékmesterekre, mint máshol. Amde vannak olyan emberi teremtmények a világon, kiket ses szemmel áldott meg a gondviselés és ezek hetek óta veszik észre, mint szugoredik össze napról-napra zsemlye, kifli 20 krajczáros wekni, amint ezt nálunk nevezik, és maholnap oda jutnak, hogy nagyító üveg nélkül bele sem apríthatjuk a zsemlyét, kiflit a kávéba, mert azt anélkül majd látni nem lehet. De azért mégis a főváros esik kétségbe; azért mégis a fővárosban akarnak négygyűléseket tartani, hogy a vidékekről vigyenek föl kenyeret Budapestre. Pedig meggyőződésünk, hogy még a becskereki pékmesterek a legkülönbek és másutt még kisebb adagokban sütik meg a zsemlyét, kiflit és kenyeret, mint nálunk, a fővárosi közönség legjobb esetben tehát megdrághathatja még a vidéki kenyeret is, de azért olcsóbban nem jut hozzá, ha azt vidékről importálja, mert a vidéki pékmesterek is drága pénzért kénytelenek beszerezni a lisztet.

— Kitolonozolt kuruzsló. Bocsaon, mint levelezünk írja, Hollinger Fülöp nagy-jécsai illetőségű német ember bolondította a hiszékeny népet csodaszereivel, a mivel többeket gyógykezelt is. A községi jegyzőnek tudomására jutott a Hollinger kuruzslásai és azonnal kitolonoztatta őt a községből, az esetet pedig feljelentette a büntető bíróságnál.

— A szerb csanádi gyilkosság. Lapunkban említést tettünk arról az esetről, hogy valaki péntek este Apátfalva és Szerb-Csanád között egy kocsiira lőtt, melyben Klein Ignác kereskedő ült s a lövés véletlenül a kocsiat, Gelisán Bélát érte. A nagyszentmiklósi járásbíró, mint illetékes hatóság — mint levelezünk szentmiklósról írja — megindította azonnal a vizsgálatot ez ügyben s még szombat délután a vizsgáló aljárásbíró a hatósági orvossal kiment a helyszínére a tény körülmény megállapítására s a további nyomozás megindítására. A merénylet mindennek daczára mindezideig nem sikerült elfogni; a csendőrség elfogott egy szerb embert, kit átszolgáltattak kedden a járásbírósnak, de az igazolva alibijét, még aznap szabadon bocsátott. Hogy a gyilkosság bosszu műve, az nyilvánvaló, de hogy ki helyett szenvedett halált a szegény kocsi, mindeddig nem tudható, míg a tettes kézre nem kerül, kinek elfogatása iránt különben a legszélesebbkörű nyomozás van folyamatban. A szerencsétlen embert, kit a golyó megölt, Gelisán Bélának hívják s tegnapelőtt temették el nagy részvét mellett.

— Sütét gyanu. Bukur Tivadar nyerői öreg kukoricza-csöszet tavaly ilyen tájban halva találták kunyhójában. — Az öregot eltemették minden gyanu nélkül, azóta rég el is felejtették. A napokban azonban a nagy-szent miklósi csendőrséghez névtelen feljelentés érkezett, mely szerint az öreg nem természetes halállal mult volna ki, hanem Funur Pál nyerői községi bíró, az albiró és egy községi esküdt verték meg a hetven esztendőes öreg embert annyira, hogy sérüléseibe behalt. A vizsgálatot a rejtélyes ügyben megindították.

Szerencsétlen utazás. Egy nő utazott tegnapielőtt Kikindáról Kécsáig a m. kir. államasuton. A mikor Kécsára érkezett a vonat, az asszony ki akart szállni, de bármennyire zörgetett is, a kalauz nem nyitott neki ajtót. Végre az egy perc eltelt, a vonat már megindult és még mindig nem bocsátott ki a kupából. Ekkor az asszony, attól való félelemben, hogy a vonat tovább viszi, teljes erővel meglökte az ajtót, mire az ajtó kinyílt, asszony kibukott, de oly szerencsétlenül, hogy ott maradt félholtan. A legközelebbi vonattal visszazárlították a szerencsétlent Kikindára a kökőrházba, a hol azóta ápolják. Súlyos belső sérüléseket szenvedett, a mely sérülések azért is veszedelmesek, mert az asszony oly állapotban van, a midőn az ilyen esés végzetes lehet. Az asszony férje, egy kikindai szegény ember, a kalauz ellen a kir. ügyészségnél megtette a feljelentést.

csak nem is szebb a magánál, miért használjuk tehát azokat? Mert dacára, hogy a mi kebelünkben — állítás szerint — minden nemesebb érzés ki is veszett, mégis néha ráragadunk arra is, hogy: „nyelvében él a nemzet!”

Hogy a „maga” használatának helytelenségét bebizonyítsuk, nem elegendő azt mondani, hogy a leányokat magázó fiatal-emberek henczegő divatbábok, kik a leányokat csak gúnyolni tudják. Teszek egy ajánlatot. Bizonyítsa be maga (kegyelem!), hogy az ön vagy kegyed, nyelvi, esztetikai vagy bármely szempontból helyesebb mint a maga s én kötelezem magam, hogy e sorra „Isten vezéreljen derék Csulalongkorn” egy korrekt rimet csinálós a „Kakas Márton”-tól nyerendő pályadíjat, hódolatom jeléül magának ajándékozzom s ráadásul kitörölöm szótáramból a „maga” szót!

Aztán — és ez nem fér az én fejembe — ha az a „maga” olyan horribilis egy szó, nem lenne-e kegyes felvilágosítani, hogy maguk miért használják ország-szerte, lépten-nyomon a férfakkal szemben? Vagy ha azokról a drága eparajtkáról jön az a szó, megváltozik az értelme? Lehet.

Boldog német sógor! Ő az ő szerény „sie”-je mellett nem is áldodik arról, hogy a magyarban annak a három betűnek annyi jelentése van, hogy az emberek hajba kapnak, hogy melyiket használják!

Ennyit a dolog érdemében. A mi pedig a „szerény kis libákat” és a „hamis kis angyalokat” illeti, hát jelzem szerényen, hogy mind a két faj már nagyon régi és éppen nem a magázás idejében keletkeztek, meg voltak már akkor is, mikor a fiatal emberek a 13—14 éves leánykákat megmagázgolták s kezet csókolgattak nekik. Tapasztalásom szerint az előbbiek falun, az utóbbiak városokban tartózkodnak s az előbbiek száma csökken, az utóbbiaké folyton nagyobbodik.

Torontálmezei központi hitelintézet mint szövetkezet nyersmérlege 1897. augusztus hó végével.

	Vagyon		Teher	
	frt	kr.	frt	kr.
1. Üzletrész-számla	4	45	153.025	50
2. Befizetési lap számla	100	15	86	81
3. Átfutó tételek számla	86	80	36	80
4. Pénztár számla	145.127	44	144.854	78
5. Alapítási költség-számla	98	29		
6. Kezelési költs. számla	130	14		
7. Torontálmezei tak. és hitelbank	151.560	—	300	—
8. M. kir. Postatakarék-pénztár	11.678	47	11.221	10
9. Lettár-számla	872	46		
10. Irodai költség-számla	104	72	13	75
11. Tisztifizetések-számla	659	—		
12. Mégtérítendő előlegek-számla (szövetkezetek terhére)	320	47	123	26
13. Átiratási díj-számla			5	10
14. Szövetkezetek szervezési számlája	108	26		
15. Kamat-számla			633	20
	810.900	65	810.300	65

Nagy Becskerekén, 1897. aug. hó 31. én.
Boróczy Dezső,
titkár.

„Hallja maga!”

— Válasz „Egy lány”-nak. —

Jaj magának Dodó, jaj nekem és jaj mindnyájunknak, a kik valaha ajkainkra mertük venni azt az iszonyu szót, hogy „maga”. — Mert ki lett mondva, és est jegyezze meg maga is kedves Bijon, — hogy nem a XIX. század könnyed és egyszerű (de mert egyszerű, hát megvetendő) társalgási modorának következménye az, hogy a férfiak és nők között szokássá lett a magázás, hanem annak, hogy a mi szegény századvégi kebelünkben minden nemesebb érzés kivesszett és hogy mi vagyunk az oka, hogy vannak „szegény kis libák” (pedig vannak), meg „hamis kis angyalok” (pedig mennyien vannak). És mindezeket „Egy lány” mondotta.

Kedves nagysád! Maga (mille pardon!) nagyon szigoruan ítélj felettünk, engedje meg, hogy ítélete ellen a törvényes határidőn belül felelőbezzünk. Indokaink a következők:

Mindenekelőtt — s ezt csak úgy melleleg jegyzem meg, — nekem úgy tetszik, hogy maga (horribile dictu) összetéveszté a „magá”-t a „hallja magával”, ez pedig nagy hiba, mert a maga egyáltalán mindenkiire vonatkozik, míg a hallja maga csak a barnákra; ezért mondják, hogy: „hallja maga barna”. . . . stb. a szőkéknek (s ne tagadja, maga is az) „hallja” nélkül mondjuk, hogy „maga”. Ezek előre bocsátása után.

Venio ad fortissimum! A magyarban (s mondja még valaki, hogy nem gazdag a nyelvünk!) e négy szóval szokás a második személyt kifejezni: te, maga, ön, kegyed. A „te” az már rég divatját multá; ma csak az Isten meg a puszapajtásokat tegezzük (az öcsöinket nem szabad). De hát megmaradt a maga, az ön s a kegyed. Hogy e három közül melyik magyarosabb, a fölöt vitatkozni sem lehet, s hogy a „maga” a legtermészetesebb (maga nem naturalista?) az világos. Szerintem az ön s a kegyed még

Táviratok.

A német császár Budapesten.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hadtestparancsnok ma arról értesítette a fővárosi tanácsot, hogy a katonaság szeptember 20-án d. e. 9 órakor kivonul hogy a német császár megérkezésekor sorfalat álljon.

A miniszterelnök utja.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Báró Bánffy miniszterelnök Münchenből ide érkezett.

A reichsrath.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jól értesült bécsi forrásból jelentik, a reichsrathot szeptember 15—20. fogják egybehívni.

A csár a lengyelek között.

Budapest, szeptember 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varsóból jelentik: II. Miklós csár lengyelországi utja valószínűs diadalmenet. Az összes lapok elragadtatással írják a csár látogatásáról s a legtöbb cikkből kiérezhető az a remény, hogy oroszok és lengyelek meg fogják egymást érteni. A tegnapi parádé fényesen sikerült. A csár ma a Novo-Georgievski várban reggelizett s a délelőtti folyamán a küldöttségeket fogadta. Délben 250 terítékű diszbedet adott.

Varsó, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai ebéd alkalmából a csár afeletti örömeinek adott kifejezést, hogy nejevel együtt Varsóban lehet. Együtt meghagyta a főkormányzóknak, hogy tudassa a lakossággal különös megelégedését a fényes fogadtatás telett.

A sztrájk.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma ismét néhány száz közműves munkába állott, úgy hogy a sztrájk e hét végén valószínűleg véget ér.

Ismét merénylet.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Toulonból jelentik: Pavonreau maire mikor ma elhagyta a házat, majdnem egy merényletnek esett áldozatul. Amint ugyanis kilépett a házból, neki ugrott egy korzikai ember és késével megszurta. A seb nem életveszélyes. A merénylet letartóztatták.

Deschán nem örült.

Temesvár, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Némely fővárosi lap azon hírével szemben, mintha Deschán Achill megörült volna, biztos forrásból jelenthetem, hogy ezen híresztelés minden alapot nélkülöz.

Szerbia pénzügyi krízise.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: Szerbia nagy válság előtt áll. Az összes szállítók kijelentették, hogy csak készpénzért szállítanak a hadseregnek kenyeret és zabot. A német és francia fegyvergyárosok hasonló értelemben nyilatkoztak. Újabb nagyobb kölcsönről szó sincs, miután a dohányjövedék, valamint a vasutak jövedelme már le van kötve. Vuics pénzügyminiszter állása erősen megrendült.

A tőzsdéről.

Budapest, szept. 2. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a vételkedv nagyobb a tegnapiánál, forgalom 24.000 mm. Az árak 20 krajczárral magasabbak.

Buza szept.-okt.	12-03—12-05
Buza márcz.-április	11-96—11-97
Tengeri 1898 máj.-júniusra	5-95—5-96
Tengeri 1897 aug.-szeptre	5-21—5-23
Tengeri szept.-okt.	5-33—5-35
Zab szept.-októberre	6-12—6-14
Repcze aug.-szeptemb.	13-35—13-45

Irodalom.

Az ember. A Woerl féle nagyszabású könyvkiadó vállalat most adja közre harmadik javított kiadásban Platz Bonifáz dr. szegedi tanterületi főigazgató kitűnő nagy művét: „Das Mensch, sein Ursprung, seine Rassen und sein Alter.” A mű 30 ives kötetben jelenik meg 400 illusztrációval és a szerző arcképével. Ara füzve 8 márka, kötve 10 és 11 márka.

Legújabb hírek.

A német császár Budapesten.

Budapest, szept. 1. A német császár fogadásának előkészületeit tárgyalta tegnap este a legszükebb bizottság Heuffel Adolf középítési igazgató elnöklésével. A bizottság megállapította a kivilágítás egyes részleteit. Az Erzsébet-sétátnak a Fürdő-utczára néző fái vill mos izzólámpákkal rakják meg, a nagyobb tereken pedig villámos kandalábereket állítanak föl s ezek a kandaláberek szolgálnak majd a diszítés alapjául. Kimondotta a bizottság, hogy sablonos diadalkaput sehol sem állít föl.

A hadgyakorlatok.

Bécs, szept. 1. A király Ischlból a morvaországi hadgyakorlatokra utaztában ma reggel a nyugati pályaudvarra érkezett. A nyugati pályaudvarról ő Felsége az összekötő vonalon folytatta az utat az északi pályaudvarra, a hol a kíséret másik része várta.

Bisztritz, szept. 1.

A király tizedfél órakor ideérkezett. A pályaudvaron ünnepiesen fogadták s a nagyszámu közönség viharos üdvözlései között hatatott a kastélyba. A fogadások befejezése után ő Felsége a hosteini bucsujáró templomba megy.

A legújabb bomba.

Páris, szept. 1. A rendőrség nem hiszi, hogy a Madelaine-templom előtt történt tegnapi robbanás anarkista merénylet volna. A robbanás után elfogtak két fiatal embert, azonban semmit sem lehetett ellenük bebizonyítani és a rendőrség kénytelen volt őket elbocsátani. Így tehát a tegnapi merényletnek sincsen semmi nyoma. A tegnapi bomba egy öntöző kanna rózsájából készült és puska-porrrel, rézdarabokkal és szöggel volt megtöltve.

H i r d e t é s e k.

Külsőlegesség
polcsák, bolnák, konyhaféreg

mely hazállatokon
levő élési stb. ellen.

Zacherlin

bámulatosan hat! Gyorsan és biztosan öl

mindennemű kártékony férget és ezért millió ember dicséri és keresi. — Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg,
2. a „Zacherl“ név.

Eláruló helyek:

<p>N.-Beckereken: Amend Rezső, Armbruster József, Csada Károly, Deixner Lipót, Eibenschütz Izso, Haidgger Ödön, Ifj. Kohn Sándor, Kohn Tibiás, Keppich A. Sándor.</p>	<p>N.-Beckereken: Nack Gyula, Prandell Rezső, Rosa Béla, Rosa Ignác, Schlesinger Gerson, Schlesinger Sándor, Schneller Oszkár, Schneller Gyula, Schützler Lipót, Schneller Jozsef,</p>	<p>N.-Beckereken: Strauss Pál, Turinsky Tivadar, Udicsky Dániel, Weiterschan Jakab, Zimmerer Antal, Bécs-Szt.-Györgyön: Strasser Gyula, Meschini Imre, Módoson: Deutsch testvérek, Nagy Béla.</p>	<p>Melenczén: Mijin W. gyógyszerész. Perlaszon: Fischer Jakab és fia. Titelen: Jankovics M. Lázár, Nonnenmacher Endre. Török-Becsén: Brunner E. Milovanovics István, Schlesinger Izso, Zichyfalván: Klein Jakab, Schler Sándor.</p>
--	---	--	--

269-6.5

1368. hk. sz. 1897.

Pancsovai főszolgabírósgától

Hirdetmény.

Govedár id. Stefán, Jozsif, ifj. Stefán, Olimpijádá, Káta, Lyuba és Száva mint a Réva-ujfalvi hasonnevű házközösségnek ismeretlen helyen tartózkodó tagjai ezenel felhivatnak, hogy a házközösség megszűntetése végett a Réva-Ujfalu községéhez 1897. évi október hó 11-ik napjának d. e. 11 órájára kintzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy arészükre kinevezett gondnok Bogdán János Réva-ujfalvi lakost czélszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdoníthatják.

Kelt Pancsován, 1897. évi augusztus hó 14-én.

794-1.1

Bartóffy,
tb. főszolgabíró.

46388. sz. 1897.

Törözlárvamegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. városnál leköszönés folytán üresedésbe jött és 500 frt készfizetés, valamint 100 frt lakbér járandósággal szervezett irnoki állás választás utjáni betöltésére ezennel pályázatot hirdetek, azzal, hogy a pályázati kérvények

f. é. szeptember hó 30-ig nyújthatók be s azon értesítéssel, hogy a választás általam külön meghatározandó időben Nagybecskerek város tárgyalási termében fog megtartatni.

Kelt N.-Beckereken, 1897. évi aug. hó 20-án.

Alispán szabadságon:

Gr. Bethlen. s. k.
főjegyző.

793-3.2

Ügyvédi iroda.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy

— **ügyvédi irodámat** —

az özv. VUKOV-féle házban, „Korona“ szálloda mellett, megnyitottam.

Hivatalos órák: d. e. 8-12-ig,
d. u. 2-6 óráig.

Nagy-Becskerek, 1897. augusztus hó.

Krsztics János,
ügyvéd.

(786-6.2)

A

Mellenczei-utczában 40. szám alatt

levő ujonnan épült házban két négy szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló

lakás

flyó évi november hó 1-től kezdve 280 frtért kiadó.

Tudakozódhatni **Poroszkaynál.**

785-3.3

Hirdetések

felvételnek

o lap kiadóhivatalában.